

Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru), (jud. V. Puica)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău, (jud. V. Sîrbu, R. Pulbere, D. Dulghieru)

DECIZIE

02 februarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios
administrativ al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Maria Ghervas

Examinând recursul declarat de către Saca Ruslan, reprezentată de avocatul Trestianu Dorin,

în cadrul cauzei civile intentate la cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Gazenergoexpert” împotriva lui Casapu Sergiu și Saca Ruslan cu privire la încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 20 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea de repunere în termenul de declarare a apelului și restituită cererea de apel depusă de Saca Ruslan împotriva hotărârii din 22 mai 2020 a Judecătoriei Chișinău (sediul Centru),

c o n s t a t ă:

La 12 aprilie 2019, SRL „Gazenergoexpert” a înaintat o cerere de chemare în judecată împotriva lui Casapu Sergiu și Saca Ruslan cu privire la încasarea datoriei și cheltuielile de judecată.

Prin hotărârea din 22 mai 2020 a Judecătoriei Chișinău (sediul Centru), s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Gazenergoexpert” împotriva lui Casapu Sergiu și Saca Ruslan despre încasarea datoriei și cheltuielile de judecată.

A fost încasată, în mod solidar, de la Casapu Sergiu și Saca Ruslan în beneficiul SRL „Gazenergoexpert” suma de 576 455,41 de lei, cu titlu de datorie ce rezultă din executarea lucrărilor de construcție și suma de 29 631,66 de lei cheltuieli judiciare, iar în total 606 087,07 lei.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, la 18 iunie 2021, Saca Ruslan a declarat apel, solicitând și repunerea în termen a apelului declarat.

În motivarea cererii de repunere în termen a apelului a indicat că prezenta cauză a fost examinată în lipsa sa. A invocat că, citația nu a fost executată, nefiind înmănată, fiind returnată instanței cu mențiunea de nereclamare a corespondenței.

A explicat că nu domiciliază pe adresa indicată din anul 2012, or, de facto, ultimul locuiește pe altă adresa, începând cu 22 octombrie 2019, la caz fiind efectuată o citare defectuoasă a ultimului.

Prin încheierea din 20 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de repunere în termenul de declarare a apelului și restituită cererea de apel depusă de Saca Ruslan împotriva hotărârii din 22 mai 2020 a Judecătoriei Chișinău (sediul Centru).

La 30 noiembrie 2021, Saca Ruslan, reprezentată de avocatul Trestianu Dorin, a declarat recurs împotriva încheierii din 20 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea încheierii recurate și restituirea cauzei în instanța de apel la rejudecare.

În susținerea recursului declarat a menționat că examinarea cauzei în prima instanță a avut loc în lipsa lui, adresa la care a fost citat nu-i aparține drept domiciliu, prezentând în susținerea cererii de repunere în termen probe, care nu au fost examinate de către instanța de apel. A mai menționat că nu are acte juridice încheiate cu societatea reclamantă pentru a fi opozabilă obligația lui de informare despre schimbarea domiciliului. În același context a declarat că nu a fost informat în modul stabilit de lege despre hotărârea emisă de prima instanță.

La 17 ianuarie 2022, SRL „Gazenergoexpert” a depus o referință la recursul declarat de Saca Ruslan, solicitând respingerea acestuia ca neîntemeiat.

Potrivit prevederilor art. 425 al Codului de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Având în vedere că, încheierea Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 20 octombrie 2021, fără a se cunoaște cu certitudine data recepționării acesteia, iar recursul a fost declarat 30 noiembrie 2021, instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul în termen.

În acest context, instanța de recurs nu va lua în considerație alegațiile din referință cu privire la încălcarea termenului de declarare a recursului, or legea procesuală citată supra indică expres termenul de 15 zile de la comunicarea încheierii, ”comunicarea” în sensul prevederilor art. 100 al Codului de procedură civilă, urmează a fi făcută ”*contra semnătură*”, astfel faptul prezenței participanților la proces în ședința în care a fost pronunțat dispozitivul actului judecătoresc, nu poate fi echivalată cu comunicarea actului de procedură.

Conform art. 426 alin. (3) al Codului de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Examinând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu materialele cauzei și prevederile legale aplicabile speței, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Saca Ruslan, reprezentată de avocatul Trestianu Dorin, urmează a fi respins, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) al Codului de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 10 alin. (1) al Codului de procedură civilă, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

În conformitate cu art. 362 alin. (1) al Codului de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că, norma citată prevede expres momentul începerii curgerii termenului de declarare a apelului – data pronunțării dispozitivului hotărârii.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3) al Codului de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

După cum denotă actele dosarului, dispozitivul hotărârii Judecătorei Chișinău (sediul Centru), a fost pronunțat la 22 mai 2020.

La fel, este cert și faptul că, Saca Ruslan a fost citat legal la ședințele de judecată ce au avut loc în cadrul judecării cauzei în prima instanță, fapt confirmat prin avizul publicitar anexat la materialele cauzei.

Sub acest context, instanța de recurs consideră necesar de a menționa că, actele de procedură au fost comunicate lui Saca Ruslan la adresa indicată în Registru public, iar SRL „Gazenergoexpert” a întreprins toate măsurile pentru identificarea locului aflării pârâtului, interpellând repetat Registrul public, astfel citarea publică dispusă de către prima instanță nu a fost una deficientă și inoportună.

Suplimentar se reține drept justă logica intimatului cu privire la faptul cunoașterii despre obligațiile contractuale și ca urmare despre intentarea unui proces judiciar, or Saca Ruslan în calitatea lui de proprietar al terenului trebuia să cunoască despre edificarea pe acest teren a unui imobil, care acesta ulterior în 2018-2019 le-a divizat în bunuri imobile separate și le-a înstrăinat. Pe de altă parte, acordând în anul 2014 împuterniciri lui Casapu Sergiu în vederea construirii, dării în exploatare construcției pe terenul ce-i aparține, și cunoscând despre rezultatele procesului edificării, nu și-a dat interesul despre obligațiile pecuniare care au apărut în urma recepției construcțiilor în cauză.

Așadar, fiind cert faptul citării legale a lui Saca Ruslan, instanța de recurs atestă prezumția cunoașterii ultimului despre un proces judiciar care ar putea să se răsfrângă asupra drepturilor lui.

Distinct de cele relatate, se apreciază critic faptul că Saca Ruslan nu a indicat nici în cererea de repunere în termen, nici în recurs, momentul și circumstanțele în care, în viziunea lui, a aflat despre existența cauzei civile și hotărârii defavorabile.

Totuși, Saca Ruslan a depus cererea de apel împotriva hotărârii primei instanțe, la 18 iunie 2021, respectiv cu încălcarea termenului prevăzut de art. 362 alin. (1) al Codului de procedură civilă. Or, din interpretarea corectă a prevederilor normei legale citate, este de înțeles că termenul de declarare a apelului curge de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Așadar, alegațiile din cererea de recurs referitoare la faptul că, declararea la 18 iunie 2021 a apelului se datorează aflării cu întârziere despre hotărâre ceea ce în opinia lui Saca Ruslan îl îndreptățește să solicite repunerea în termenul de atac, se apreciază critic de către Colegiu, or termenul stabilit de lege pentru exercitarea căii de atac (apelul) se calculează exclusiv din momentul pronunțării dispozitivului hotărârii.

Jurisprudența CtEDO reiterează obligația părții de a lua măsurile necesare pentru protecția drepturilor sale de acces la justiție, inclusiv prin manifestarea diligenței în exercitarea drepturilor sale procedurale și a interesului față de soarta dosarului vizat (cauza van Harn vs. Germania, hotărâre din 11 septembrie 2007, cauza Pîrnău ș.a. vs. Republica Moldova, hotărâre din 31 ianuarie 2012 și cauza SA Universul vs. Republica Moldova, hotărâre din 10 iulie 2012).

După cum a fost reiterat supra, cunoscând despre o hotărâre defavorabilă, Saca Ruslan nu a livrat nici un argument plauzibil din care cauză a așteptat mai bine de un an, până la 18 iunie 2021, pentru a-și exercita dreptul de a contesta hotărârea.

Reținând cele constatate, precum și obligația părților și participanților la proces de a se folosi cu bună-credință de drepturile procedurale Saca Ruslan urma să depună cererea de apel în conformitate cu exigențele legii în termenul stabilit de lege.

Completul subliniază că în materie civilă Convenția nu garantează un drept de recurs, dar că o eventuală procedură de examinare a admisibilității acestuia face incident articolul 6 (a se vedea, inter alia, Erik ØVLISEN vs. Danemarca, hotărârea din 30 august 2006, sau Kukkonen vs. Finlanda (nr. 2), hotărârea din 13 ianuarie 2009, § 24).

În același context, un stat care dispune de astfel de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii se bucură de principiile unui proces echitabil garantate de art. 6 alin. (1), în special de dreptul de acces la o instanță, de dreptul de a fi audiat (a se vedea, inter alia, Lebedinschi vs. Republica Moldova, hotărârea din 16 septembrie 2015, § 32).

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că, în proceduri civile, o persoană poate cu greu să conceapă preeminența dreptului fără existența posibilității de acces la instanțele de judecată (a se vedea, Golder vs. the United Kingdom, hotărâre din 21 ianuarie 1975; Z and Others vs. the United Kingdom, hotărâre din 10 mai 2001; și Kreuz vs. Poland, hotărârea din 19 iunie 2001).

Totuși, „dreptul la o instanță” nu este absolut. Acesta poate fi, prin natura sa, supus limitărilor, deoarece dreptul de acces, prin sine, cere reglementare din partea statului. Garantând părților în litigiu un drept efectiv de acces la o instanță care să hotărască asupra „drepturilor și obligațiilor lor cu caracter civil”, articolul 6 § 1 acordă statului dreptul de a alege liber mijloacele care să fie utilizate în acest scop.

În acest sens, Curtea Europeană a statuat că restricția impusă accesului la o instanță judecătorească sau un tribunal nu va fi compatibilă cu articolul 6 § 1, decât dacă aceasta urmărește un scop legitim și există o proporționalitate rezonabilă între mijloacele folosite și scopul legitim urmărit (a se vedea, Tinnelly & Sons Ltd and Others și McElduff and Others vs. the United Kingdom, hotărârea din 10 iulie 1998).

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție atestă că, soluția emisă de către instanța de apel este una întemeiată legal și în corespundere cu circumstanțele cauzei, or argumentele și probele invocate în susținerea cererii de recurs sunt contrare legislației procesuale și lipsite de relevanță.

Concluzionând cele expuse, Colegiul ajunge la concluzia că cererea de recurs împotriva încheierii din 20 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, urmează a fi respinsă cu menținerea încheierii instanței de apel.

Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 427 lit. a), art. 428 ale Codului de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul depus de Saca Ruslan, reprezentată de avocatul Trestianu Dorin.

Se menține încheierea din 20 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău emisă în cadrul cauzei civile intentate la cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Gazenergoexpert” împotriva lui Casapu Sergiu și Saca Ruslan cu privire la încasarea datoriei și cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Maria Ghervas